

Δελτίο Τύπου

11/01/2011

Σημεία ομιλίας της Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Άννας Διαμαντοπούλου, στην εκδήλωση - συζήτηση με θέμα: «Η σχέση της Έρευνας και της Εκπαίδευσης με την Κοινωνική και Οικονομική Ανάπτυξη - Προτάσεις για το Μέλλον»
«Τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Ιδρύματα είναι η καρδιά και το μυαλό μιας χώρας»

Δεν υπάρχουν δόγματα που δεν αμφισβητούνται. Σε μια εποχή τόσο βαθιάς κρίσης δεν υπάρχουν ούτε απλές, ούτε αυτονόητες λύσεις, ούτε μπορούμε να αφήσουμε τα πράγματα ως έχουν. Οι ριζικές αλλαγές απαιτούν συγκεκριμένες αποφάσεις, επιλογές και ψυχή, τόσο στην πολιτική, όσο και στους άλλους χώρους.

Για να είμαστε απολύτως ειλικρινείς η κρίση είναι βαθιά και θα έχει διάρκεια. Αυτό σημαίνει ότι όλη αυτή την περίοδο, που θα προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε δημοσιονομικά και οικονομικά ζητήματα, θα πρέπει ταυτόχρονα να αλλάξουμε όλες εκείνες τις δομές της χώρας μας, που ξέρουμε ότι έχουν προβλήματα – και δεν υπάρχει κανενός είδους δομή που να μην έχει προβλήματα – ώστε την επομένη της κρίσης, την επόμενη μέρα της διεξόδου, να υπάρχει η βάση πάνω στην οποία θα χτίσουμε την Ελλάδα που θέλουμε. Πυλώνας είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Η συζήτηση για τη μεταρρύθμιση δεν άρχισε φέτος. Πέρυσι, ξεκινήσαμε τις αλλαγές στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Τίποτε, όμως, δεν αγγίζει το σύνολο της κοινωνίας, όσο η Ανώτατη Εκπαίδευση και αυτό οφείλεται σε ιστορικούς, πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους.

Στο πλαίσιο της συζήτησης για τις αλλαγές, διατυπώνονται δύο κατηγορίες επιχειρημάτων: Τα δόγματα, δηλαδή πώς «χτυπάμε» κάτι που ξεκινάει, είτε παρανοώντας το, είτε παραποιώντας το. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν οι φωνές που λένε ότι δεν θα γίνει τίποτε και δεν υπάρχει κανένας λόγος να προχωρήσουν οι αλλαγές. Η αλλαγή στην Ανώτατη Εκπαίδευση, η αλλαγή στο σύνολο του Εκπαιδευτικού Συστήματος,

είναι μια ειλημμένη απόφαση και κεντρικός πυρήνας του εθνικού σχεδίου της κυβέρνησης.

Ο ρόλος αυτής της κυβέρνησης δεν είναι απλώς να διαχειριστεί τον τεράστιο φόρτο και άγος του μνημονίου. Είναι να αλλάξει συνολικά τη χώρα. Όποιος πιστεύει ότι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση πρέπει να μετατεθεί για το μέλλον, καθώς έχουμε άλλες προτεραιότητες, θα ήθελα να το πει δημοσίως, γιατί δημοσίως δεν το λέει κανείς. Επομένως, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θα υλοποιηθεί. Το πρώτο βασικό ερώτημα είναι εάν θα πάμε σε μια ριζική αλλαγή της Ανώτατης Εκπαίδευσης και του χώρου της Έρευνας ή εάν θα προχωρήσουμε σε αποσπασματικές αλλαγές. Ως πολιτική ηγεσία του Υπουργείου και ως κυβέρνηση πιστεύουμε ότι η αλλαγή πρέπει να είναι ριζική.

Δεν υπάρχει απόλυτη γνώση από κανέναν. Έχουμε μελετήσει τις αλλαγές σε όλες τις χώρες της Ευρώπης, διότι κάθε χώρα έχει τη δική της πραγματικότητα. Στην Ευρώπη, από το 1990 μέχρι και σήμερα έχουν γίνει 22 εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στις 27 χώρες-μέλη, με εξαίρεση τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Και η Κύπρος έχει κάνει μια σημαντική μεταρρύθμιση. Θα διδαχθούμε από κάποιες από αυτές και θα οδηγηθούμε σε ένα μοντέλο που πρέπει να είναι ριζικά διαφορετικό.

Σε αυτή τη συζήτηση δεν πρέπει να υπάρχουν αναίτια μέτωπα, ούτε ανούσια διλήμματα. Είμαι ξεκάθαρη από την πρώτη στιγμή, ιδιαίτερα, με τους πανεπιστημιακούς: γίνεται μια συζήτηση και υπάρχει μια αναπαραγόμενη επιχειρηματολογία, ότι το Υπουργείο ή οι πολιτικοί, επιτίθενται στα Πανεπιστήμια και τους καθηγητές. Το αποκρούω μετά βδελυγμίας. Τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Ιδρύματα είναι και η καρδιά και το μυαλό μιας χώρας. Η απαξίωση αυτού του χώρου σημαίνει απαξίωση της χώρας, του μέλλοντός της, της αναπτυξιακής της προοπτικής και της κοινωνικής συνοχής. Δεν πρέπει όμως να προσλαμβάνεται ως επίθεση η ανάγκη να υπάρξουν απαντήσεις και να μπει τέλος σε πρακτικές, οι οποίες προσβάλλουν την Ανώτατη Εκπαίδευση στη χώρα μας.

Αναφορικά με τις φωνές εναντίον του Υφυπουργού Παιδείας, κ. Πανάρετου, αν υπάρχει δημόσια δήλωσή του που απαξιώνει τα Πανεπιστήμια να την ακούσω! Υπάρχουν πράξεις όπως το θέμα της λογοκλοπής. Πάνω από 40 φάκελοι με αποφάσεις εκλεκτορικών σωμάτων –κραυγαλέες υποθέσεις λογοκλοπής- βρίσκονται σήμερα στο Υπουργείο. Οι υποθέσεις πρέπει να μπουκ στο συρτάρι, όπως γινόταν επί χρόνια;

Όταν υπάρχουν εξωφρενικές καταστάσεις οικογενειοκρατίας –δεν είναι μόνο στα Πανεπιστήμια είναι παντού- δεν έπρεπε να τεθεί δημόσια το θέμα; Όταν υπάρχει τμήμα

Πανεπιστημίου όπου σε τρία χρόνια εκλέχθηκαν καθηγητές 14 άτομα συγγένειας πρώτου βαθμού, δεν πρέπει να φέρουμε το θέμα στην επιφάνεια; Δεν πρέπει η ίδια η πανεπιστημιακή κοινότητα να το καταγγείλει; Οι πολιτικές απαξιώνουν το Πανεπιστήμιο ή οι φορείς αυτών των πρακτικών; Τους φορείς αυτούς θα τους βάλουν στην άκρη και τα ελληνικά Πανεπιστήμια και το Υπουργείο, που έχει την ευθύνη ελέγχου της νομιμότητας.

Δεν υπάρχει καμία χώρα που να έχει υψηλή ανάπτυξη, ισχυρή οικονομική δύναμη, να παίζει ρόλο στον κόσμο και να μην έχει ισχυρά Πανεπιστήμια.

Από τον Ιούνιο μέχρι σήμερα κατατέθηκε ένα σύνολο προτάσεων για τις αλλαγές που χρειάζεται η Ανώτατη Εκπαίδευση. Δεν μπορούμε να αφήσουμε τα Πανεπιστήμια όπως τα βρήκαμε. Και στο δίλημμα εάν θα αργήσουμε ή αν θα κάνουμε άμεσα τις αλλαγές, η επιλογή είναι να προχωρήσουμε άμεσα με νέους όρους.

Οι αλλαγές στην Ανώτατη Εκπαίδευση δεν έχουν καμία σχέση με τα ιδιωτικά Πανεπιστήμια. Αυτό είναι αυτονόητο. Μιλάμε για δημόσιο Πανεπιστήμιο και οι αλλαγές αφορούν σε τρεις μεγάλες ενότητες :

- Τη διεθνοποίηση -για την οποία υπάρχει σύμφωνη γνώμη της Συνόδου των Πρυτάνεων- πώς ουσιαστικά φέρνουμε την Ελλάδα στον κόσμο και τον κόσμο στην Ελλάδα.
- Τα Προγράμματα Σπουδών, πώς αλλάζουμε τη δομή των σπουδών στο Πανεπιστήμιο, θέμα για το οποίο γίνεται ουσιαστική συζήτηση.
- Το μοντέλο διοίκησης. Η εκλογή του Πρύτανη, είναι σημαντικό θέμα, αλλά όχι το μόνο. Συζητούμε και τα υπόλοιπα.

Βεβαίως, το κεντρικό πρόσωπο και ηγέτης του Πανεπιστημίου είναι ο Πρύτανης, ο οποίος πρέπει να είναι ακαδημαϊκή προσωπικότητα μεγάλου βεληνεκούς και να έχει διοικητική επάρκεια. Εάν σε αυτό συμφωνούμε, είμαστε ανοιχτοί να ακούσουμε προτάσεις για το πώς μπορούμε να το πετύχουμε.

Το Πανεπιστήμιο χρειάζεται θεσμικά αντίβαρα. Δεν γίνεται να υπάρχει μόνο ένα όργανο και να κάνει το Υπουργείο έλεγχο νομιμότητας με ελάχιστα μέσα σε όλα τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ. Επί της ουσίας δεν γίνεται έλεγχος παρά μόνο σε περιπτώσεις καταγγελιών.

Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων, δεν είναι δυνατόν να συνεχίσει να γίνεται με τον ίδιο τρόπο και ο Υπουργός να έχει την απόλυτη ευθύνη της υπογραφής της χρηματοδότησης του Πανεπιστημίου. Αυτό είναι Δημοκρατία; Αλλάζουμε και το μοντέλο χρηματοδότησης και περιμένουμε προτάσεις.